

جایگاه رسانه ها در جامعه

گفتنی است پیش از انقلاب کبیر فرانسه در میان فرانسویان، باز هم روزنامه نگاران و رسانه ها رکن چهارم به شمار می آمدند. یعنی پس از پایگاه اجتماعی روحانیان، اشراف و توده ی مردم قرار می گرفتند. ولی پس از آن، طبقه های اجتماعی، پایگاه خود را از دست دادند و رسانه به کارا ترین پدیده ی اجتماعی و شکل دهنده اندیشه ی همگانی ارتقا یافت.

رسانه ها، دیدبان مردم بر کارکرد مسوولان و مدیران هر جامعه است. توان کارایی رسانه و نقش آفرینی آن در پیشرفت و گسترش هر کشور، وابسته به سیستم های دولتی و پیرو سطح آزادی موجود در جامعه است.

چند سالی است، رکن چهارم دموکراسی، دچار گسترش و فرگشت کیفی و کمی شده است. فضای مجازی، رسانه های دیجیتال، روزنامه نگاری آنلاین، خبرنگار شهروندی و ده ها همسرانی های اجتماعی دیگر، پدیده هایی هستند که چهره ی زندگی مردم را بسیار دگرگون کرده اند. البته اگر سیستم های حکومتی برپایه آزادی بیان باشد و رسانه ها بتوانند خویشکاری خود را به درستی انجام دهند، آنگاه زینده ی فرنام ستون دموکراسی می شوند و گرنه به گفته ی نظریه پردازان میانه رو غربی، اهرم هایی می شوند در راستای حفظ منافع شرکت های بزرگ بازرگانی و حکومت ها و به جای اینکه دیدبان مردم باشند، بیشتر نگهبانان حکومت اند.

۲۲ سال از انتشار نخستین شماره ی ماهنامه ی تشخیص آزمایشگاهی گذشت. در این چندساله ماهنامه ی تشخیص آزمایشگاهی در سایه ی انگیزش همکاران و دلگرمی خوانندگان، همچنان راه خود را ادامه داده است. در این سال ها، چه بسا رهنمودهای تخصصی این ماهنامه کارساز بوده و شاید از ناروایی های مدیریتی در زمینه ی برنامه ریزی های گوناگون پیشگیری کرده باشد.

در این شماره به بهانه ی سالگرد ماهنامه، به ارزش و جایگاه مطبوعات و رسانه ها اشاره ای می شود. از زمانی که رسانه ها فرنام ستون چهارم دموکراسی بر خود گرفته اند، از یک نهاد گزارشگری و خبررسانی، در بسیاری از زمینه های اجتماعی، سیاسی و فرهنگی، به یک نهادی کارا و سرنوشت ساز تبدیل شده اند. نشریه های تخصصی همانند نشریه ی ما، در زمینه ی کار خود می تواند روشنگر روایی و ناروایی برنامه های روز کشور بوده و همچنین در راستای برنامه های راهبردی در زمینه ی تخصصی خود، می تواند کمک کننده باشد.

در کشور ما، نخستین بار در ادبیات مشروطه از مطبوعات با عنوان رکن چهارم یاد شده است؛ اما نخستین بار در جهان، به گفته ی توماس کارلیل (در سال ۱۸۴۱)، گویا از ادموند برک بوده است که در سال ۱۷۸۷ در پارلمان انگلستان، جایگاه رسانه ها و روزنامه نگاران را با عنوان رکن چهارم دموکراسی در کنار سه قوه دیگر جای داده و آنرا دیدبان سه قوه ی مقننه، مجریه و قضاییه دانسته است.